

Veel variatie in B-peen

Negen rassen met elkaar vergeleken

In de biologische teelt van winterpeen wordt een groot aantal verschillende rassen geteeld. Het geven van een rasadvies is zeer moeilijk. Eigen ervaringen, die van collega-telers en adviezen van zaaizaadleveranciers en afnemers bepalen de rassenkeuze. Deze keuze is enorm groot. In de rassenlijst en in de catalogi van de kweekbedrijven staan ruim 100 rassen. De variatie binnen dit assortiment is groot. Er zijn grote verschillen in ziektegevoeligheid, vroegheid, opbrengst, sortering, nitraatgehalte, bewaarbaarheid.



Over het algemeen waren de resultaten goed. Met name op de lichte zavel waren de opbrengsten zeer hoog. Wel vertonen de opbrengsten hier relatief weinig variatie. Op de zware zavel is er meer variatie. (Foto PAV)

De peenpoolcommissie van coöperatie Nautilus maakte een inventarisatie van de rassen die de aangesloten telers verbouwen. In totaal bleken dit ongeveer 10 rassen te zijn. Van deze rassen is op basis van praktijkervaringen een sterktezwakte analyse gemaakt. Verschillende telers hebben de afgelopen twee jaar meerdere rassen beproefd. Een systematische vergelijking van meerdere rassen op één locatie ontbreekt echter. Het Praktijkonderzoek voor de Akkerbouw en de Vollegrondsgroenteteelt (PAV) heeft daarom negen verschillende rassen vergeleken. Vanwege de veronderstelde grote verschillen tussen lichte en zware grond zijn er in samenwerking met Nautilus twee proeven aangelegd: één proefveld op de zware zavel van het Proefbedrijf OBS te Nagele (32 % afslibbaar) en één proefveld op lichte zavel (10 - 15 % afslibbaar) op het bedrijf Terra Nova (Willem Kips) te Lelystad.

De volgende rassen zijn beproefd:

Rasnaam	Leverancier
Ebro	S&G seeds
Nandor	Clause
Napoleon	Bejo
Narbonne	Bejo
Nerac	Bejo
Normandi	Bejo
Panther	S&G seeds
Valor	Clause
Yukon	S&G seeds

Werkwijze

Van elk ras zijn steeds twee ruggen gezaaid. De proef is uitgevoerd als een strooksgewijze vergelijking in enkelvoud. Deze proefopzet komt het meest met de praktijk overeen. De bewerkingen en handelingen in de proef

komen volledig overeen met een normale peenteelt. Hierdoor is het echter niet mogelijk om statistisch betrouwbare resultaten te geven. Beide proeven zijn begin mei gezaaid. De gebruikte zaaizaadhoeveelheid bedroeg voor de proef op zware zavel 2,3 miljoen zaden per ha. De zaaidichtheid van de proef op lichte zavel bedroeg 2,1 miljoen zaden per ha. Het zaaizaad is onderzocht op de aanwezigheid van schimmels. Met name het zaaizaad van de rassen Ebro, Narbonne en Panther bleek vrij sterk besmet te zijn met *Alternaria radicina*. Ondanks de droogte stond het gewas snel boven en was de opkomst goed. De verschillen in standdichtheid waren echter groot. Gemiddeld was de standdichtheid op beide proefvelden gelijk, maar er waren duidelijke rasverschillen (zie tabel). Er ontstond een mooi regelmatig gewas. De proef op lichte zavel is drie keer berekend, de proef op zware zavel is niet berekend. In augustus was er op beide proeven een aantasting door *Alternaria dauci*. Met name de rassen Yukon en in mindere mate Panther werden aangetast. De andere rassen bleven gezond.

De proef op zware zavel is eind september geoogst. Dit is bijzonder vroeg. De peen was echter rijp en begon soms al uit te zakken. Het zou dus niet verstandig zijn geweest om te wachten. De proef op lichte zavel is half oktober geoogst. Van elk ras is de totale opbrengst in kisten (4 of 5) geoogst. Deze kisten zijn vervolgens in de bewaring (mechanische koeling) gegaan. Begin januari zijn er per ras en per locatie twee kisten gespoeld. De grafieken laten de resultaten van deze eerste spoeling zien. Hier zijn de resultaten per kist omgerekend naar opbrengsten per ha. De rest van de proef wordt eind maart of begin april verwerkt.

Resultaten

Over het algemeen waren de resultaten goed. Met name op de lichte zavel waren de opbrengsten zeer hoog. Opvallend is

Resultaten veldwaarnemingen.

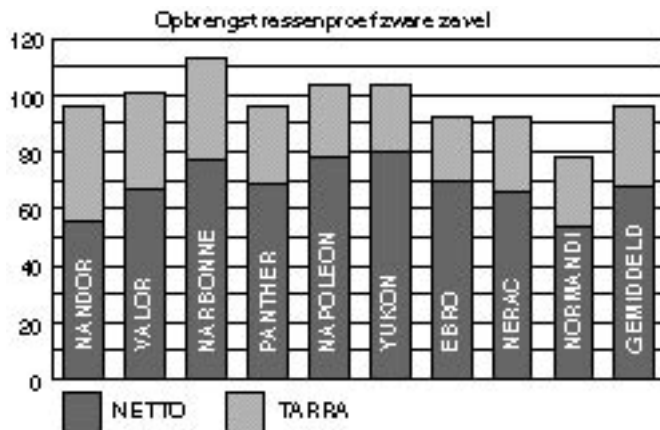
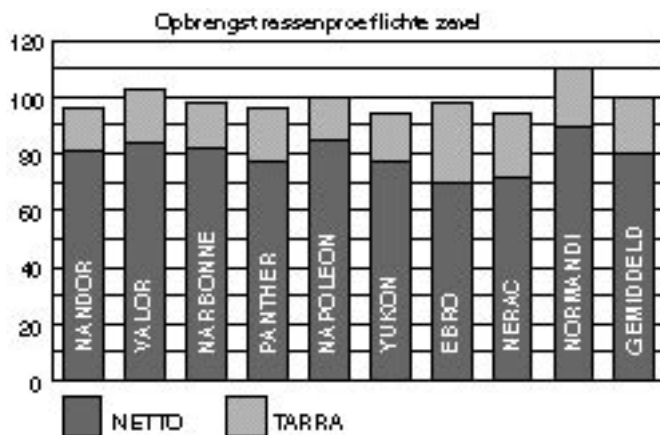
rasnaam	plant-dichtheid	loof-hoeveelheid	loof-stevigheid	Alternaria dauci	vroegrijpheid
	OBS ¹⁾	Lelystad ¹⁾			
Ebro	177	205	+/-	-	+
Nandor	233	194	+ ²⁾	+/-	+
Napoleon	173	187	+	+	+/-
Narbonne	192	195	+	+	-
Nerac	195	214	+	+	+/-
Normandi	127	127	+	-	+/-
Panther	181	188	-	+/-	++
Valor	202	157	+	+/-	+
Yukon	160	183	--	+	++

¹⁾ OBS = zware zavel, Lelystad is lichte zavel

²⁾ + = veel loof, stevig loof, weinig *Alternaria dauci*, vroegrijp



wel dat de opbrengsten hier relatief weinig variatie vertonen. Op de zware zavel is er meer variatie. De eerste spoeling gebeurde nog vroeg in het bewaarseizoen. Het tarra percentage was daardoor nog laag. Op de zware zavel kwam meer aantasting door wortelvlug voor, waardoor het tarra percentage hoger was dan op de lichte zavel.



Resultaten partijbeoordeling

rasnaam	nitraatgehalte		lengte per peen ¹⁾		gewicht per peen ¹⁾		unifor- miteit ²⁾	glad- heid
eenheid	ppm	Lelystad	cm	Lelystad	g	Lelystad		
Ebro	174	139	14,4	12,0	70	46	+	+
Nandor	244	278	13,8	14,4	57	63	-	+
Napoleon	195	118	16,1	13,8	76	55	-	+/-
Narbonne	272	199	16,0	15,0	67	62	-	-
Nerac	206	89	17,1	16,1	62	62	+	+/-
Normandi	105	164	16,0	15,9	76	76	+/-	+/-
Panther	681	555	14,9	14,8	57	57	+	+/-
Valor	164	235	14,5	14,3	71	65	+/-	+
Yukon	201	199	15,2	14,8	59	62	+/-	+/-

¹⁾ lengte en gewicht: gemiddelde per 50 penen

²⁾ + = uniform, glad

Resultaten per ras

• **Ebro.** Gaf op beide proefvelden gemiddelde opbrengsten. Op de lichte zavel was de kwaliteit tegenvallend. Het tarra-aandeel was daardoor relatief hoog (breuk). Op de zware zavel was de kwaliteit daarentegen goed en het tarrapercentage laag. Het is een zeer korte peen met een goede uniformiteit en gladheid.

• **Nandor.** Gaf op de zware zavel vrij lage, maar op lichte zavel goede opbrengsten. Op de zware zavel was vrij veel tarra (peenvlug en scheuren). Het is een vrij korte peen. De uniformiteit is matig.

• **Napoleon.** Gaf op beide proefvelden goede

opbrengsten. Het is een vrij grove, matig uniforme peen. Het tarrapercentage was laag en bestond voornamelijk uit misvormingen.

• **Narbonne.** Gaf op zware zavel de hoogste bruto-opbrengst. Het tarra-percentage was echter relatief hoog. Dit werd met name veroorzaakt door aantasting door peenvlug. Ook op de lichte zavel was de opbrengst hoog en was het tarrapercentage laag. Het ras is vrij laat. De peen is vrij grof, met een matige uniformiteit en gladheid.

• **Nerac.** Gaf op beide proefvelden gemiddelde opbrengsten, en een normale hoeveelheid tarra. Het is een lange peen met

een goede uniformiteit en een redelijke gladheid.

• **Normandi.** Had op beide proefvelden aan lage plantdichtheid. De opbrengst op lichte zavel was zeer hoog en op zware zavel laag. Het nitraatgehalte was zeer laag. Het is een zeer grove peen met een redelijke uniformiteit en gladheid.

• **Panther.** Gaf op beide proefvelden gemiddelde opbrengsten. Het nitraatgehalte was zeer hoog. De peen is vrij fijn, uniform en redelijk glad.

• **Valor.** Gaf op beide proefvelden gemiddelde opbrengsten. Op de zware zavel was het tarrapercentage hoog door aantasting door peenvlug. Het is een korte, vrij dikke peen.

• **Yukon.** Gaf op de zware zavel zeer goede en op zandgrond gemiddelde opbrengsten. De peen is gemiddeld grof en redelijk uniform en glad.

CONCLUSIES

Het is in dit stadium nog te vroeg om 'winnaars' en 'verliezers' aan te wijzen. Waarschijnlijk zal na de tweede spoeling een duidelijkere schifting plaatsvinden. Hierover te zijner tijd meer in Ekoland. Bovendien herhalen we deze proef in 1997. Een rasadvies is derhalve moeilijk te geven. De afnemers blijven nog voor een groot deel bepalen welk ras geteeld wordt.